



UNIwersytet Ekonomiczny
w POZNANIU



Kadry dla Gospodarki
Twój sukces się liczy



URZĄD STATYSTYCZNY
w POZNANIU

Fakty i mity polskiego systemu podatkowego

Paweł Gruza

Stowarzyszenie Republikanie. Wiceprezes

Projekt Kadry dla Gospodarki współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



FiM ordynacji podatkowej

- Wszyscy podatnicy są równi wobec prawa podatkowego
 - Prawo / metaprawo
 - Rzecznik Praw Obywatelskich

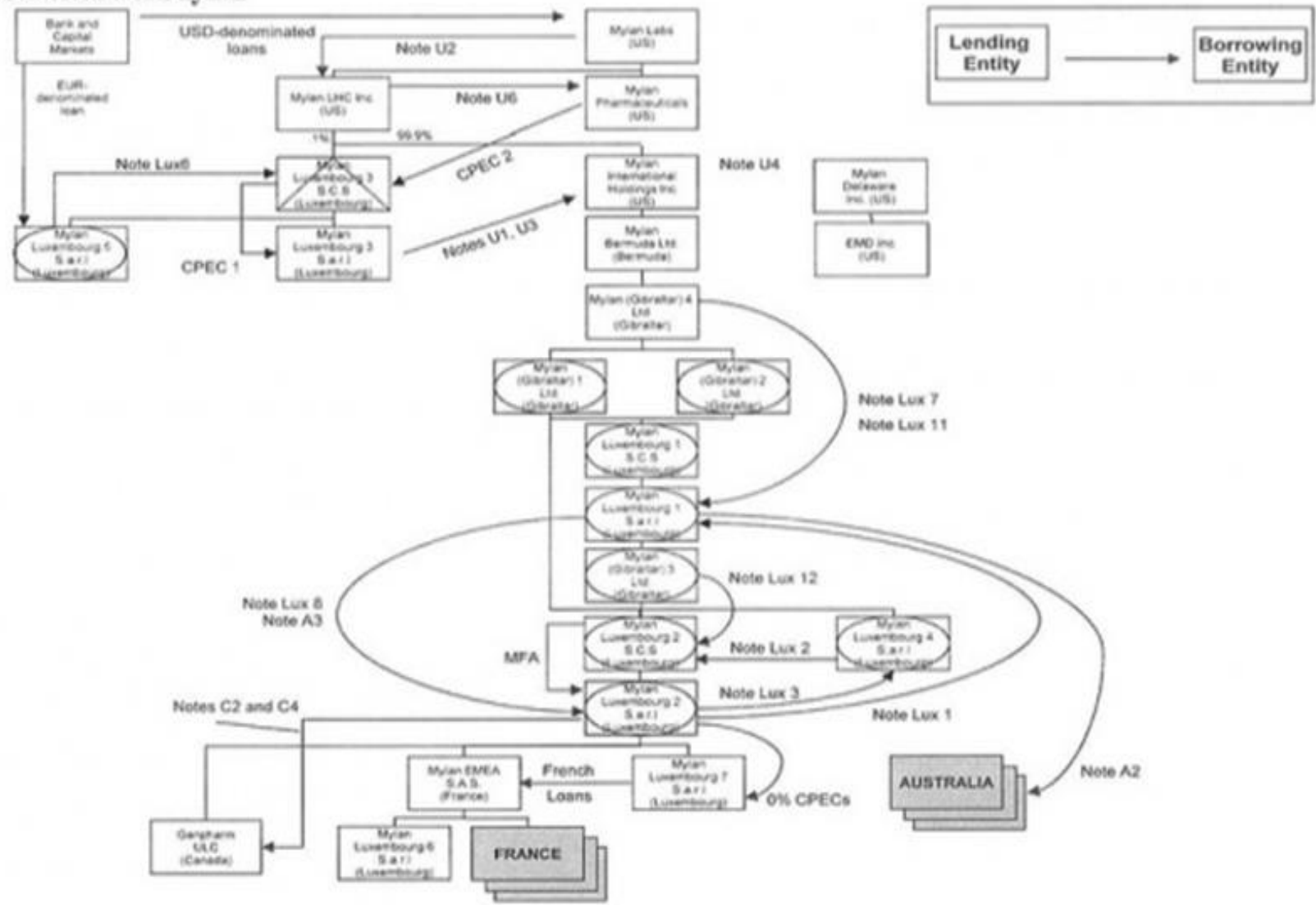
Cenzura MF – wbrew prawu

- **Przeciętny podatnik, którego nie stać na profesjonalne doradztwo, ma dostęp tylko do niekorzystnych dla niego interpretacji MF**
 - **„Znikające” interpretacje podatkowe**
 - Jeśli w bazie internetowej Ministerstwa Finansów pojawia się interpretacja izby skarbowej odbiegająca na korzyść podatników od stanowiska dotychczas prezentowanego przez inne izby, to jest duże prawdopodobieństwo, że **niewielu zainteresowanych będzie mieć szanse się z nią zapoznać**
- RP.PL 20.04.2012 r.

FiM podatków dochodowych PIT/CIT

- Firmy płacą podatek od swoich dochodów
- Złe firmy nadużywają przepisów dobrych państw
- Unia Europejska wspiera sprawiedliwy system podatkowy
 - Dywidendy / Licencje / Odsetki
 - Fundusze inwestycyjne zamknięte – inwestycje portfelowe vs inwestycje realne
- Specjalne Strefy Ekonomiczne są dla wszystkich
- Polski system podatkowy wspiera innowacyjną gospodarkę
- Struktura opodatkowanie pracy ma jakikolwiek sens

Current structure of Mylan



Kto płaci CIT w PL ?

- 1/3 dochodu z CIT płacą do budżetu spółki skarbu państwa (7,5 mld zł z 24,9 w 2011 r.)
- A. Góral, prezes Asseco:
 - Asseco zatrudnia 17 tys. ludzi, w tym 5 tys. w Polsce. Tylko w ubiegłym roku wpłaciło do kasy państwa 70 mln zł podatku dochodowego. To blisko **dwa razy tyle, ile pięć największych firm informatycznych - IBM, HP, Oracle, Microsoft i SAP - razem wziętych**

OBCIĄŻENIE PRACY – PIT/ZUS 2014

Umowa	Brutto miesięcznie	Brutto rocznie	Netto	Koszt Pracodawcy	KLIN
praca	1 680	20 160	14 846	24 341	39,01%
praca	3 500	42 000	30 064	50 711	40,71%
praca	9 500	114 000	79 219	137 380	42,34%
praca	10 000	120 000	83 792	143 649	41,67%
praca	100 000	1 200 000	785 977	1 272 033	38,21%
praca	1 000 000	12 000 000	7 941 073	12 555 873	36,75%
dzieło / zlecenie	3 500	42 000	31 437	50 711	38,01%
dzieło / zlecenie bez ZUS	3 500	42 000	35 952	42 811	16,02%
dzieło autorskie	3 500	42 000	38 220	42 811	10,72%

FiM podatku od towarów i usług / VAT

- Biorąc w sklepie paragon z VAT płacimy na szkoły, wojsko, drogi itd.
- Struktura stawek VAT w Polsce ma jakikolwiek sens

Oszustwa w VAT a luka podatkowa

Luka podatkowa – różnica pomiędzy możliwymi wpływami podatkowymi do budżetu państwa, a rzeczywiście uiszczonymi przez podatników kwotami podatku.

- na powstawanie luki podatkowej ma wpływ wiele czynników.
- przede wszystkim, luka podatkowa powstaje w wyniku działań podatników zmierzających do ukrycia transakcji, od których powinien zostać odprowadzony podatek.
- dotyczy to szczególnie unikania odprowadzania VAT należnego.
- jak wskazują badania, wyłudzenia VAT mają znaczący wpływ na powstawanie luki podatkowej w Polsce i innych krajach UE.
- Komisja Europejska szacuje, że straty spowodowane uchylaniem się od opodatkowania (w tym oszustwami dotyczącymi VAT) mogą sięgać w całej UE nawet **1 biliona euro rocznie**.
- szacuje się, że luka podatkowa w Polsce wynosi ok. **30 mld zł rocznie**.

Oszustwa w VAT a luka podatkowa

Tabela: Szacunkowe maksymalne i minimalne rozmiary luki podatkowej w VAT w Polsce, lata 2006-2012*

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Rzeczywiste wpływy budżetowe z VAT	84 440	96 350	101 783	99 455	107 880	120 832	120 001
Teoretyczne wpływy budżetowe z VAT – wersja minimalna	95 082	103 514	114 659	120 106	129 384	148 632	156 450
Luka minimalna	10 642	7 164	12 876	20 651	21 503	27 800	36 450
Teoretyczne wpływy budżetowe z VAT – wersja maksymalna	109 640	120 125	132 529	137 801	147 957	169 332	178 528
Luka maksymalna	25 201	23 775	30 746	38 346	40 077	48 500	58 527

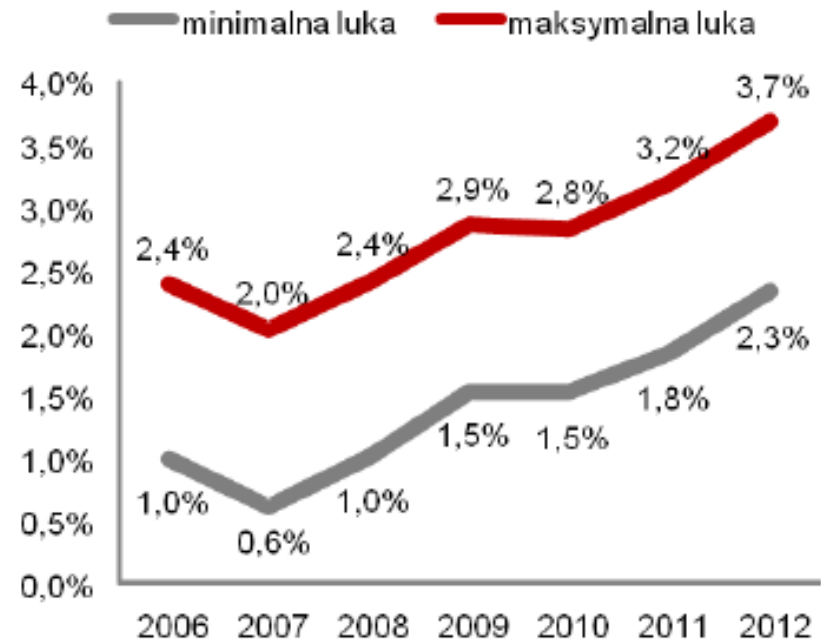
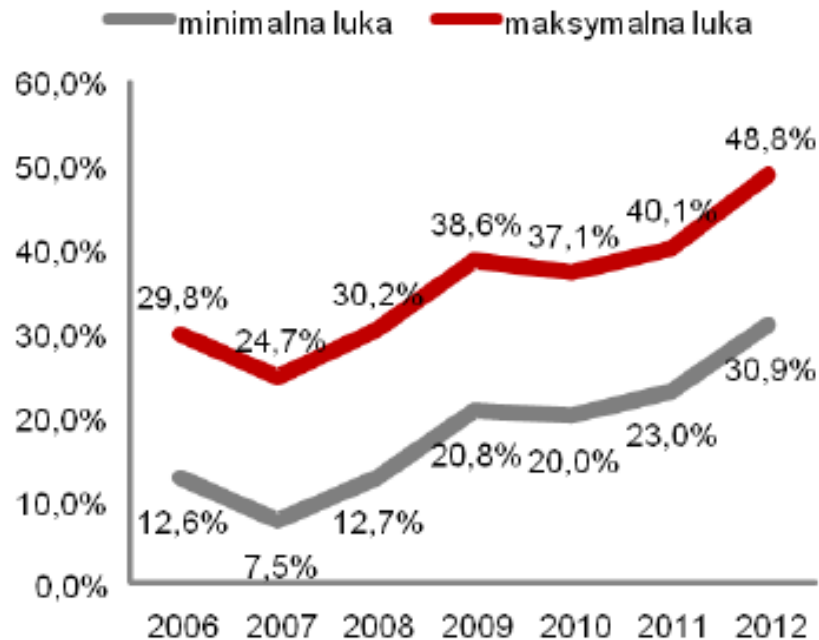
* Na podstawie badań Instytutu Badań Strukturalnych, Raport „Straty Skarbu Państwa w VAT” (Maj 2013 r.)

Oszustwa w VAT a luka podatkowa

Wykres: Luka minimalna i maksymalna jako % rzeczywistych wpływów z VAT w latach 2006-2012*

Luka podatkowa jako odsetek rzeczywistych wpływów z podatku VAT

Luka podatkowa jako odsetek PKB



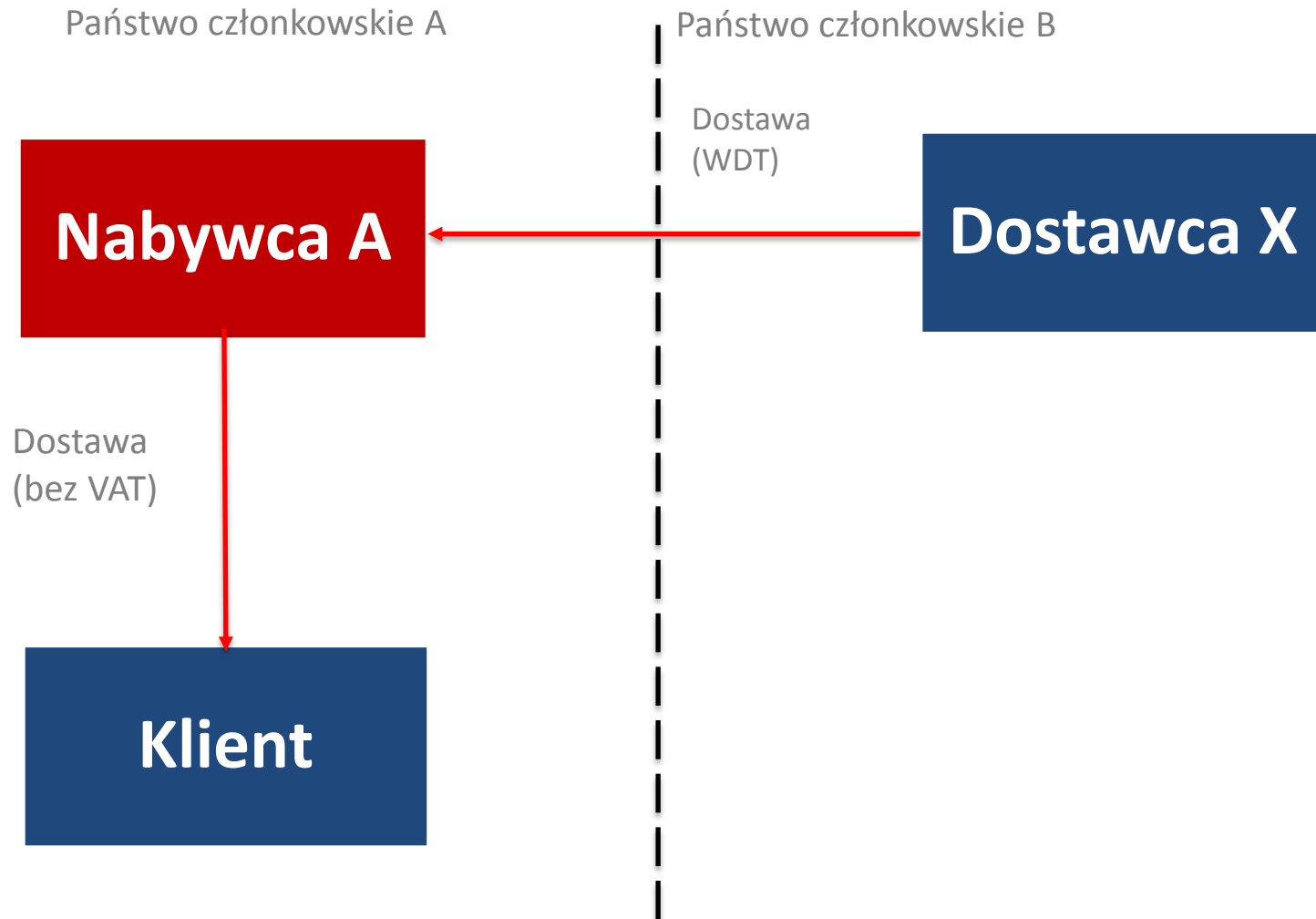
* Na podstawie badań Instytutu Badań Strukturalnych, Raport „Straty Skarbu Państwa w VAT” (Maj 2013 r.)

Prawidłowe działanie systemu VAT a oszustwa w VAT

- w sytuacji, gdy przedsiębiorcy na każdym etapie wymiany handlowej wywiązują się ze zobowiązań w VAT – ciężar ekonomiczny VAT ponosi ostateczny konsument (nabywca towaru lub usługi).
- dla przedsiębiorców VAT pozostaje neutralny – przedsiębiorcy nie zyskują, ani nie tracą na jego odprowadzeniu.
- w przypadku transakcji wewnątrzwspólnotowych, np. dostaw towarów dokonywanych z jednego do drugiego państwa UE, VAT nie jest doliczany do ceny sprzedaży towaru, lecz naliczany przez nabywcę w państwie swojej siedziby (drugim państwie UE).
- przestępstwa w VAT wykorzystują elementy konstrukcyjne podatku – oszuści dokonują wyłudzeń zwrotu VAT lub nie odprowadzają należnego podatku do budżetu.
- szczególnie popularne przy oszustwach w VAT jest wykorzystanie transakcji wewnątrzwspólnotowych.
- zdecydowana większość przestępstw w VAT, ze względu na praktykę obrotu gospodarczego, jest dokonywana z wykorzystaniem rachunków bankowych.

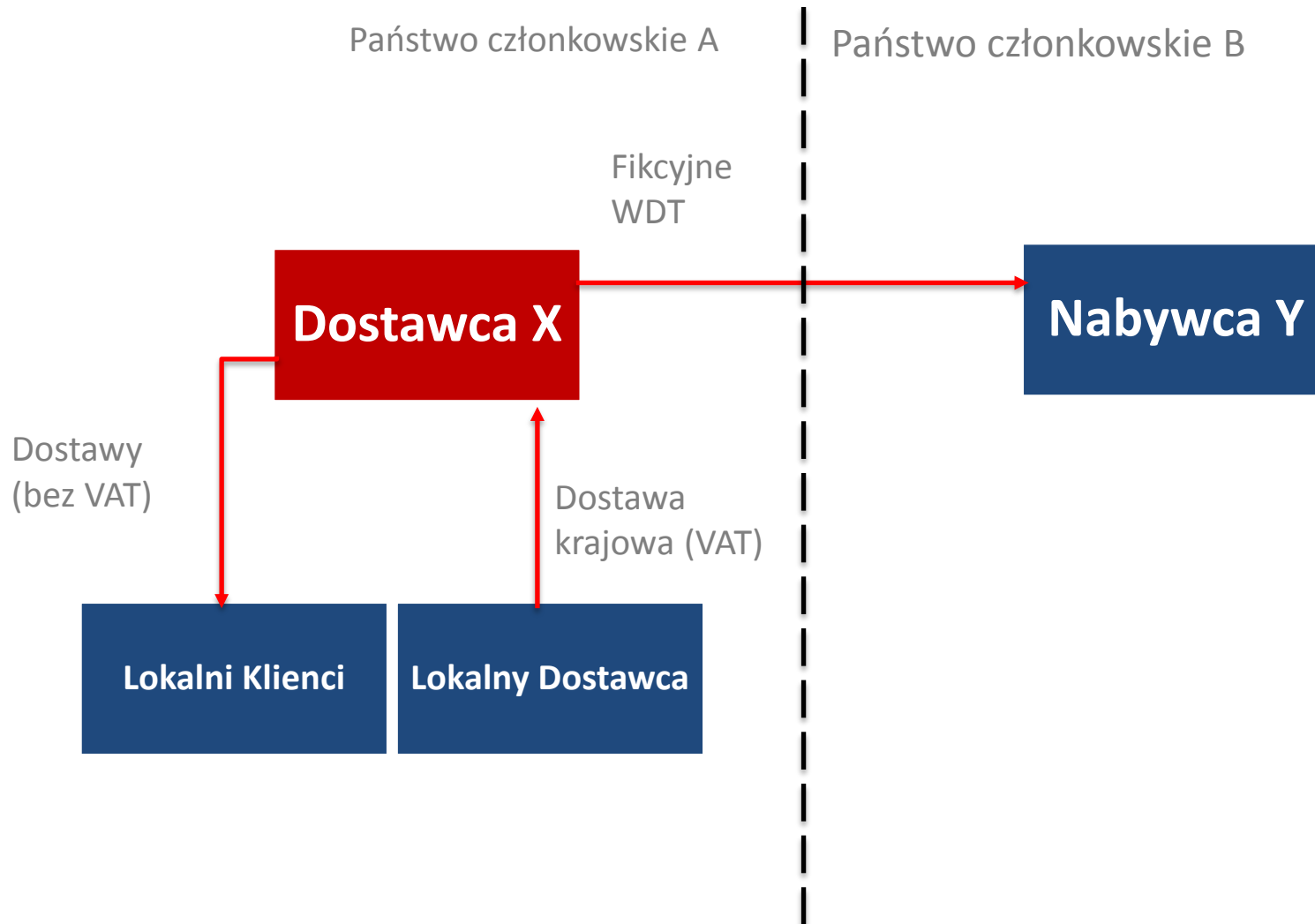
Mechanizm oszustwa: niezgłoszenie WNT

(wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów)



Mechanizm oszustwa: fikcyjne WDT

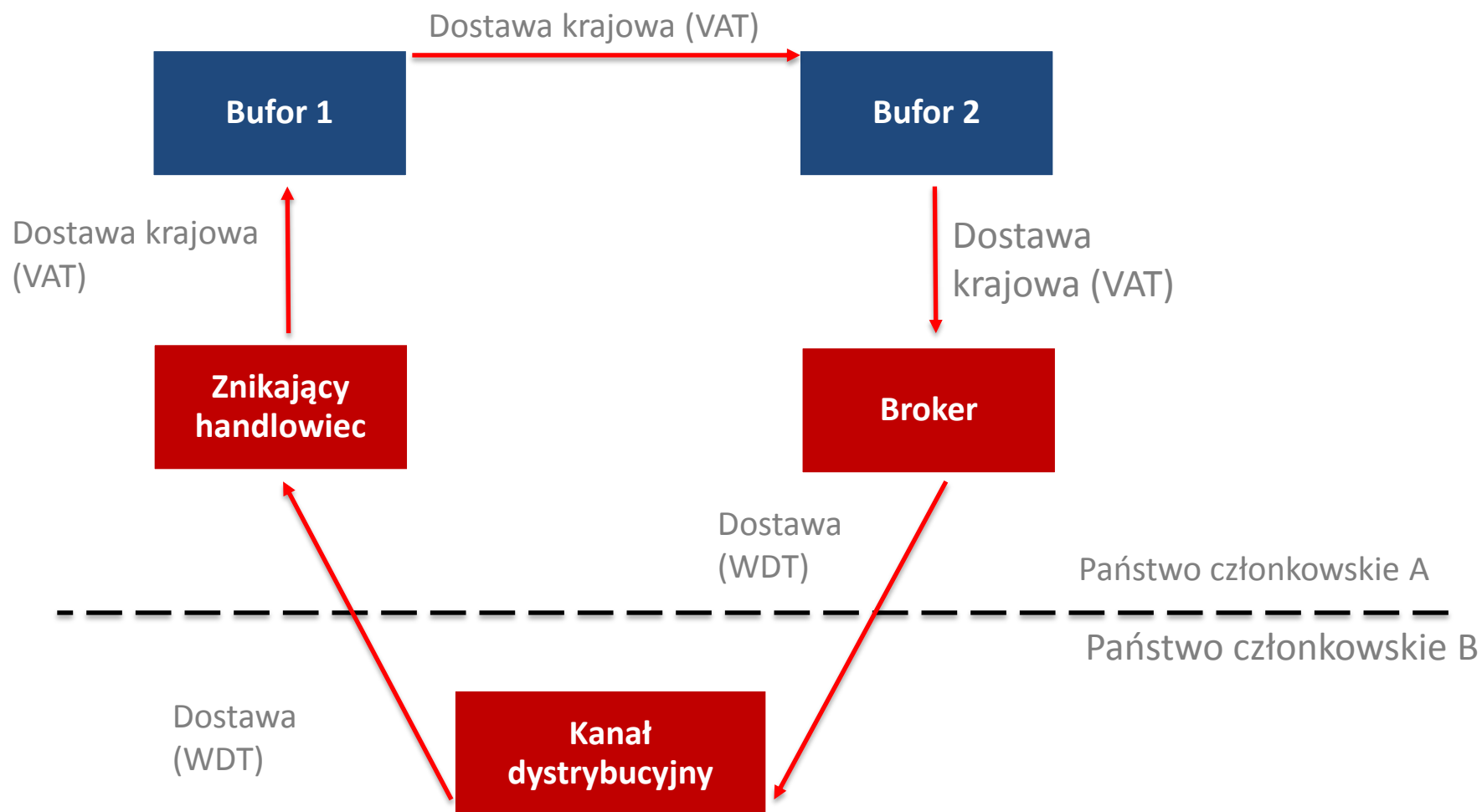
(wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów)



Mechanizm oszustwa: przestępstwo karuzelowe w VAT

- tzw. „znikający handlowiec” (*missing trader*) nabywa wewnątrzwspólnotowo towary (WNT), ale nie deklaruje WNT i nie odprowadza podatku w państwie przeznaczenia.
- znikający handlowiec dokonuje dalszej dostawy towarów w obrębie jego terytorium na rzecz podatników prowadzących tam działalność (tzw. „buforów”). Dostawy te są dokumentowane fakturami, lecz wykazane na nich kwoty podatku należnego nie są regulowane.
- w razie kontroli, znikający handlowiec „znika” z rynku. Podmioty będące znikającymi handlowcami to zwykle podmioty rejestrowane na osoby podstawione (tzw. „słupy”).
- funkcję buforów mogą pełnić zarówno specjalnie powołane spółki, jak i nieświadomi, uczciwi przedsiębiorcy. Liczba buforów i ich charakter mogą być różne.
- od buforów towary trafiają do tzw. „brokera” (są kupowane przez brokera). Modelowo, broker dokonuje WDT i występuje o zwrot podatku naliczonego przy zakupie tych towarów.
- nabywcą towaru odsprzedanego przez brokera może być ten sam podmiot, który w pierwszej kolejności zbył ten sam towar na rzecz znikającego handlowca. Jest to tzw. „kanał dystrybucyjny”.

Mechanizm oszustwa: przestępstwo karuzelowe w VAT



Nexa – Biała Księga MF

1. Cechy łańcucha transakcji inne niż w przypadku pozostałych dostawców, tj. stosowanie przedpłat, brak umów pisemnych, korzystanie z centrów logistycznych.
2. Świadome ignorowanie należytej staranności i oceny ryzyka dla tych transakcji (brak pisemnych umów i kontraktów).
3. Dokonywanie przedpłat, często w wysokości 100% wartości transakcji, podczas gdy z innymi podmiotami stosowane są odroczone terminy płatności.
4. Podejmowanie działań zmierzających do wydłużenia łańcucha dostaw, zamiast do jego skrócenia.
5. Akceptowanie wszystkich transakcji z danym podmiotem uczestniczącym w przestępstwie karuzelowym.
6. Podejmowanie bez żadnych umów współpracy z podmiotami, które rozpoczęły działalność kilka dni wcześniej lub w ogóle nie działały w danej branży.
7. Świadome unikanie gromadzenia i weryfikacji dostępnych informacji (np. w handlu elektroniką niegromadzenie numerów IMEI identyfikujących telefon)
8. Różnice pomiędzy fakturami i dokumentami magazynowymi.
9. Szybkie dokonywanie obrotu towarami (np. w ciągu 1-2 dni), co jest niespotykane w realiach prowadzenia rzeczywistej działalności gospodarczej.

Dodatkowo, na podstawie dostępnych pism Ministra Finansów można wskazać następujące elementy wskazujące na związek z transakcją karuzelową:

1. Dostawca towarów jest jednocześnie podmiotem „polecającym” podmiotowi pośredniczącemu (np. handlowcowi) dalszego odbiorcę towarów, który nabywa towary od podmiotu pośredniczącego.
2. Dostawca towarów dla podmiotu pośredniczącego odpowiada za transport (m.in. posiada dokumenty transportowe) do dalszego odbiorcy.

- Zestaw:
 - hamburger/frytki/kola
 - tv/telefon/internet
 - książka/DVD
- Musztarda / keczup / sos Dijon
- Do niedawna kawa / usługa kawowa
- Telefon za złotówkę
- Garaż za złotówkę
- Dania gotowe

Dziękuję za uwagę

Kontakt:

- pawel.gruza@republikanie.org



UNIwersytet Ekonomiczny
w POZNANIU



Kadry dla Gospodarki
Twój sukces się liczy



URZĄD STATYSTYCZNY
w POZNANIU

Fakty i mity polskiego systemu podatkowego

Paweł Gruza

Stowarzyszenie Republikanie. Wiceprezes

Projekt Kadry dla Gospodarki współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

